

တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီ;

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအခိပညီ ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံၣ်ဖျါလၢလၢာ်န့ၣ် တဟံၣ်ဃုာ် တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီး တလိာ်ခဲလၢာ်ဘၣ်.
တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး
တၢ်အကံၢ်အစီသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစ့ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဂီၢ်န့ၣ် ကွၢ်သဃဲၤ Medicaid HCBS DD တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး
လၢအကြၢးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးလၢ အသ့ညိက့ၢ်

ပုၤနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢလၢပဲၤပဲၤ (CDD)
တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး ပုၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပဲၤ လၢ နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်
တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် မုၢ်နီၣ် (DDAD) တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး ဟံၣ်ဖိဃီဖိ
တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး (FSW)

NFOCUS တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ခိး(ဒ)နီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သး တမံၤဃီ - ခၢၣ်စးကရၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးသန့သး 9845

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အခိပညီ

တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီ တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ, အဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သိၣ်လိ လၢ
နီၣ်ကစၢ် - တၢ်စၢၤမၤစၢၤ, , တၢ်သကဲးပဝး, တၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်, ဒီး တၢ်သ့ဖဲးသ့မၤအကြၢးအဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီ ဟံးန့ၣ်တၢ်လီၤ ဖဲတၢ်ကရၢကရိ လၢ တမ့ၢ် - တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး လိာ်
န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤ တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်

- A. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဃုထၢထီၣ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တခါစ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ် တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - 1. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ကြၢၤမၤအါထီၣ် တၢ်ဒီးသန့သး ဒီး တၢ်ကရၢကရိ တၢ်ဟံၣ်ဖျိး; ဒီး
 - 2. တၢ်ညိကွံာ်ခွဲး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢ အဃုထၢထီၣ် ဒီး ပုၤလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် မၤနီၣ်တၢ် ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ပုၤတကစ့ၣ်စ့ၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်တိာ်ကျဲၤ (ISP) န့ၣ်လီၤ.

- B. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖျိးလိာ်သးတမံၤဃီ န့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး:
 - 1. တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် တ့ထီၣ်လၢ က မၤအါထီၣ် တၢ်ဒီးသန့သးဒီး နီၣ်ကစၢ် တၢ်ဃုထၢန့ၣ်လီၤ ;
 - 2. တၢ်အခွဲးအယာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ကမၤ တၢ်ဆဲးကျဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ကရၢကရိ ကရၢဖိသ့ၣ် ဘၣ်ထွဲလိာ်သး; ဒီး
 - 3. တၢ်မၤစၢၤ လၢကိးမုၢ်နံၤ တၢ်အိၣ်မူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ, ဒီး တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

- C. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖျိးလိာ်သးတမံၤဃီ န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အလုၢ်အလုၢ် လၢတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဒီး ကဘၣ်ဟံၣ်ဃုာ် လုၢ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတကစ့ၣ်စ့ၣ် တၢ်အလုၢ်အလုၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤ, ဒီး ကဘၣ်မၤနီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဟ့ၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

- D. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖျိးလိာ်သးတမံၤဃီ အဒိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဝဲ ဘၣ်ဆၣ် တအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လၢ:
 - 1. သိၣ်လိ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိလၢ ကဘၣ် ဟံၣ်ဃုာ် ဒီးန့ၣ်လီၤမၤသကိး သး ဖဲ တၢ်ကရၢကရိ ကရၢ အပူၤ, တၢ်ဘါယွၤ ကရၢ, လံာ် ကရၢ, ခး(ဒ်) ကရၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိည့ၣ် ကရၢ အပူၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ;
 - 2. သိၣ်လိ ပုၤန့ၣ်လီၤ မၤသကိးတၢ်ဖိ ကဘၣ် လဲၤ ပုၤတၢ်, လဲၤထီၣ် မူးသးဖုံ, လဲၤအိၣ်တၢ်လၢ တၢ်ချ့, မ့တမ့ၢ် လဲၤထီၣ် တၢ်လိာ်ကွဲး မူး ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ;
 - 3. သိၣ်လိ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ကဘၣ် ဟံၣ်ဃုာ် ဒီး န့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢ ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်လဲၣ်, လၢအမ့ၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ တၢ်အိၣ်ကဒု မ့တမ့ၢ် တၢ်စိာ်ဆုၤ တၢ် အိၣ်တၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်;
 - 4. သိၣ်လိ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လၢ ကဘၣ်လဲၤဟး တၢ်ကရၢကရိ သးတရံး ဒီဖျိ သူ ကမျၢၢ် တၢ်ဝံစိာ်တီဆုၤ မ့တမ့ၢ် ဒီးလုာ်ယီၢ်ဒ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

E. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တဆံးတက့ၤ န့ၣ် သ့ ဆၢၤလီၤအီၤ, ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဟံပနီၣ် တအိၣ်ဘၣ်:

1. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤ ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂၤလၢ အသ့ဟ့ၣ်ထီၣ် န့ၣ်လီၤ;
2. သ့မၤန့ၣ် ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံး ဒီး အဘၢၣ်စၢၤ ကျိၣ်စ့ အပတီၢ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ န့ၣ်လီၤ.
3. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံဖျိၣ်လိာ်သး တမံၤဃီ အါတက့ၢ် အဟ့ၣ်ထီၣ်လၢ တနွံတဘျီ န့ၣ် ကဘၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ် လၢ - ပုၤနီၢ်ကစၢ်ဒၣ် န့ၣ်လီၤ;
4. တၢ်ဟံဖျိၣ်န့ၣ်ရံၣ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအမၤန့ၣ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တနွံတဘျီ တၢ်ဟံဖျိၣ်န့ၣ်ရံၣ် န့ၣ် တသ့အါန့ၢ် န့ၣ်ရံၣ် 10 ဘၣ်, ဒီး
5. န့ၣ်ရံၣ် 10 ဝဲအံၤန့ၣ် ဟံဃုာ်ဒီး တနွံ 35 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

F. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီန့ၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံဖျါ လၢလၢာ်အသိးန့ၣ်လီၤ:

1. ဖဲ တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤ ဟံဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤ ဃီး အတီၢ်ပူၤ, ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၣ် တသ့မၤ န့ၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် တန့ၣ်ဘၣ်အပူၤလၢတၢ်မၤအဂီၢ် ဒ်ပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ညီန့ၣ်ဟ့ၣ်အသိး, ဘၣ်ဆၣ် သ့န့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဒ် ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အသိး ဒီး တၢ်သးစဲသ့ၣ်တဖၣ်, လၢအမၤန့ၣ် စ့ၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ .
2. ဖဲတၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤ ဟံဖျိၣ်လိာ်သး တမံၤဃီ အပူၤ, ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ န့ၣ် တသ့ ဟ့ၣ်တၢ်အပူၤ ဆူတမ့ၢ် -တၢ်န့ၣ်လီၤဟံဖျိၣ်လိာ်သး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, လၢအမ့ၢ် ဒီးသိလ့ၣ်ဖးဒိၣ် မ့တမ့ၢ်လဲၤဆူ ဖိကရၢါခိလီသ့ၣ်တဖၣ်, ဖဲ အိၣ်ဒီး တၢ်အခွဲးအယာ် တဆံးတက့ၤ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တအိၣ်တၢ်အခွဲးအယာ် လၢ တၢ်ဘၣ်ထွဲခိဆၢလိာ်သး လၢ တၢ်ကရၢကရိ ဖိ သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်ဘၣ်လီၤ.
3. အါတက့ၢ်, တၢ်ဃုအပူၤအဆၢကတီၢ် ဖဲ တနွံအတီၢ်ပူၤ လၢ တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံဖျိၣ် လိာ်သးတမံၤဃီ အဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်ကဲထီၣ် ဖဲ တၢ်ကရၢကရိ အပူၤ န့ၣ်လီၤ
4. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ သ့ဒီးန့ၣ် တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီန့ၣ် တၢ်ဟံဖျိၣ်သကိး မုၢ်န့ၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ် န့ၣ်ရံၣ်ဟံဖျိၣ် ခဲလၢာ်ခဲဆ့ န့ၣ် တသ့ အါန့ၢ် 35 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ တနွံအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တနွံန့ၣ် စးထီၣ် ဖဲ မုၢ်တနံၤ ဂီၤခီ 12:00 တုၤ အိၣ်ဘျးနံၤ မုၢ်န့ၣ်ခီ 11:59 န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ဆါ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်:
 - a. ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပျဲၤ မုၢ်နံၤ;
 - b. တၢ်သကဲးပဝးလုာ်လၢ လၢ-ဟံၣ်ပူၤ;
 - c. မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်;

- d. ကသံဃ်ကသီ လၢ-ဟံဉ်ပူၤ တၢ်အိဉ်တၢ်ဆိးလုၢ်လၢ်အဂီၢ်;
 - e. တချုးတၢ်လုၢ်အိဉ်သးသမူ;
 - f. ကရူၢ်ဆိး တၢ်လုၢ်အိဉ်သးသမူ တၢ်ဆိဉ်ထွဲ;
 - g. တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢဘၣ်တၢ်ဆိဉ်ထွဲအီၤ - နီၢ်တၢ်ဂၤ;
 - h. တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ ဘၣ်တၢ်ဆိဉ်ထွဲအီၤ - တၢ်ပိာ်ထွဲ-မၤစၢၤ; ဒီး
 - i. တၢ်လုၢ်အိဉ်သးသမူ တၢ်ဘျီထီဉ်ကဒါက့ၤန့ၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ တၢ်ကွၢ်ဃု ဒီး တၢ်န့ၣ်လိတၢ်ဖံးတၢ်မၤ.
5. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံဉ်ဖျိဉ်လိာ်သးတမံၤဃီ န့ၣ် တသ့ဟံဉ်ဃုာ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတခါခါ မ့တမ့ၢ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ သ့ဒီးန့ၢ် တၢ်လီၤ ခီဖျိကမျၢၢ် တၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့, ဟံဉ်ဃုာ်ဒီး:
- a. တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ် အအိဉ်ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လီၢ်ကဝီၤက့ၢ် ကီၢ်ရဲဉ်, ဟံဉ်ဃုာ်ဒီး က့ၢ်-ဝံၤ အလီၢ်ခံ တၢ်ပၤဆုၤရဲဉ်ကျဲၤ ဒီး မုၢ်ဆါခီ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့တဖၣ် ဖဲ က့ၢ် ပျၢ်အဆၢကတီၢ် လၢအမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ခါ က့ၢ်ပျၢ်မုၢ်န့ၣ်သ့တဖၣ်, က့ၢ်န့ၣ်သဘျုးသ့တဖၣ် လၢအကတဲာ်ကတီၢ်ဟံဉ်စၢၤ, ဒီး သရၣ်သရၣ်မုၢ်လၢ ဟ့ၣ်-တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ မုၢ်န့ၣ်သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ;
 - b. ဖဲက့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်သ့တဖၣ် န့ၣ် ဆၢတဲာ်ခီဖျိ လီၢ်ကဝီၤက့ၢ် ကီၢ်ရဲဉ် လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ အဂီၢ်အခါန့ၣ် ဒ်လဲဉ်ဂ့ၤ မ့ၢ် က့ၢ်တၢ်ဃုာ်ထၢ (ကမျၢၢ်, ပုၤနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ, မ့တမ့ၢ်ဟံဉ်) န့ၣ်လီၤ; ဒီး
 - c. တၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ န့ၣ်ရဲဉ်သ့တဖၣ် လၢအဟ့ၣ်ထီဉ် မ့တမ့ၢ် သ့မၤန့ၣ် န့ၣ် ဟံဉ်ဃုာ်ဒီး မုၢ်ဆါ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တၢ်ဟံဉ်ဃုာ်န့ၣ်ရဲဉ် ခဲလၢာ် 35 န့ၣ်ရဲဉ် ဖဲ တနွံအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
6. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ သ့တဖၣ်လၢ အဒီးန့ၢ် တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံဉ်ဖျိဉ်လိာ်သးတမံၤဃီန့ၣ် တသ့ဒီးန့ၢ် ဖိ သ့ မုၢ်န့ၢ် တၢ်အိဉ်တၢ်ဆိးလုၢ်လၢ်န့ၣ်ဘၣ်.
7. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဝဲအံၤန့ၣ် တသ့ ဒီပစိာ်လၢ, တၢ်လဲလိာ်အလီၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအဂၤ အဒ်သိးသိးသ့တဖၣ် ဟ့ၣ်ထီဉ် ခီဖျိ Medicaid န့ၣ်လီၤ.
- G. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံဉ်ဖျိဉ်လိာ်သးတမံၤဃီန့ၣ် သ့ဟ့ၣ်မၤစၢၤ တၢ်ဆါဟံဉ် တၢ်လီၤ ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ န့ၣ် မ့ၢ်တူၢ်လိာ်ဘၣ်အသးလၢ တၢ်အံးထွဲကွၢ်အကါဒိဉ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

1. တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်တၢ်လၢ ကဘၣ်လိာ်အသးလၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ အထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်တၢ်လီၤ ဒီး ကမၤစၢၤ တၢ်လဲၤလိာ်ခိက်လိာ်သးဘျုးဘျုးအု အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
2. တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်သိၣ်လိ တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကမၤစၢၤ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ် ဒ်သိးက အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ အဝဲသ့ၣ် တၢ်ဒီးသန့သး အပတီၢ်ခဲအံၤ, ဟ့ၣ်မၤစၢၤ တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒ်လိၣ်ဘၣ်အသိး, ဒီး တၢ်မၤစၢၤ ဃုာ်ဒီးကိးမုၢ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်မူတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢ အမၤစၢၤ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လၢ အဝဲသ့ၣ် တၢ်ကူစါယါဘျုးတၢ်ဆါ ဒီး တၢ်ဘျုးက့ၤ အဖၢမုၢ် အိၣ်ဖဲတၢ်ဆါဟံၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
3. တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဆူအိၣ်ချ့ တၢ်အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ကူစါယါဘျုးတၢ်ဆါသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ကသံၣ်ကသီ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂဲၤလိထံသးသ့ၣ်တဖၣ်, ကဘၣ်မၤဝံၤ ဒီဖျိ ပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢတၢ်ဆါဟံၣ် န့ၣ်လီၤ.
4. ပုၤတဂၤ-ဝဲၤလီၢ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တၢ်တိာ်ကျဲၤ ကမၤသီထီၣ် ဖဲတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ လၢ ဟ့ၣ်ထီၣ် ဖဲ တၢ်ဆါဟံၣ်တၢ်လီၤ ဒီး ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဟးထီၣ်လၢ တၢ်ဆါဟံၣ် အခါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဟံၣ်ဖျါ လၢလၢာ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဃုာ် ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့ဘၣ်. တၢ်ဝဲန့ၣ် တၢ်ဟံၣ်လၢ ကကဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ညီန့ၢ် ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ DD တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲး အလီၤဆီ န့ၣ်လီၤ.

- A. ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိခဲလၢာ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်:
1. မ့ၢ်ဝဲ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တဂၤ;
 2. မၤဟိာ်ထွဲ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး နံၣ်တြၢၤစကၤ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ ခိး(၁) ဒီး နံၣ်တြၢၤစကၤ ကီၢ်ရဲၣ် တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်;
 3. မၤဟိာ်ထွဲ တၢ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ဟံၣ်ဖျါဖဲ Medicaid ဒီး တၢ်ဆါကတီၢ်-အဟံၣ် တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ် ဝဲၤကျိၤ အသိး န့ၣ်တက့ၢ်;
 4. မၤပုၤထီၣ် DHHS တၢ်သိၣ်လိ လၢ တၢ်ဃုာ်ကညးအသိး; ဒီး
 5. သူ တၢ်ပလီၢ်ဆီ ကိးမံၤဒဲး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

B. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီၣ်န့ၢ် သ့ဟ့ၣ်မၤစၢၤ ခါၣ်စးကရၢ ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ, တၢ်ဒီးသန့သး ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ န့ၢ်လီၤ.

1. DD ခါၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အံၤ မ့ၢ် ဒီပနံၣ်တခါ လၢ အဆဲးလီၤအမံၤ လၢ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဒီး ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသး ခါၣ်စးကရၢ DHHS ဒ်သိး ကဟ့ၣ်ထီၣ် DD တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ:

- a. တၢ်ဒီးလဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ပုၤလၢ အမၤတၢ်လၢ ပုၤန့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ;
- b. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤ လၢပုၤမၤတၢ်ဖိ န့ၢ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ် တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်လဲၤခါၣ်စး, ဒီး တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်;
- c. ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သိၣ်လိ ဒ်သိး ကမၤလီၤတၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒ်သိး ကဟ့ၣ်မၤစၢၤ တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အပတီၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်;
- d. ဘၣ်လိာ်သး လၢ ကမၤ တၢ်သိၣ်လိ တၢ်တိာ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အကြးန့ၢ်ဘၣ်လၢ DHHS;
- e. မၤလီၤတၢ် တၢ်သ့မၤန့ၢ်အလၢအပုၤ ဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အကံၢ်အစီ; ဒီး
- f. တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဖိးတၢ်မၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်.

2. DD တၢ်ဒီးသန့သး ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိန့ၢ်မ့ၢ်ပုၤတဂၤမ့တမ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢအဆဲးလီၤမံၤလၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိအသိးဒီး အဟ့ၣ်တၢ်မၤခါၣ်စး ပုၤန့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၢ်လီၤ.

a. ပုၤန့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၢ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢတၢ်ဒီးလဲဒီး တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤအဝဲသ့ၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၢ်လီၤ.

C. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီၣ် န့ၢ် သ့ကဲ နီၢ်ကစၢ်-တၢ်န့ၢ်ကျဲ န့ၢ်လီၤ.

D. ပုၤတဂၤလၢအဘၣ်ဃးလိာ်သးဒီး ပုၤန့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးမူဒါလၢဖိးသဲစး ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤန့ၢ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ န့ၢ် သ့ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီၣ် ဖဲ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်လိာ်အသးလၢ တၢ်လိၣ်ဘၣ် အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်

A. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီၣ်န့ၢ် ကဘၣ် ပုၤ ဖဲ ပုၤန့ၢ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ တနံၣ်တဘျီ ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် စုာ်ဖျိၣ်အပူၤ န့ၢ်လီၤ.

B. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီၣ်န့ၢ် ထုးထီၣ်ကဒါက့ၤ လၢ တနံၣ်ရံၣ်အပူၤ န့ၢ်လီၤ.

C. တၢ်လၢၣ်ဘျီၣ်လၢၣ်စ့ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဝံစိၣ်တီဆှၢ တၢ်မၤန့ၣ်:

1. ဟံၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အပူၤ ဖဲ တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီ အဆၢကတီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
2. တဟံၣ်ဃုာ် တၢ်အပူၤ လၢ တၢ်လီၢ် ဖဲ တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီ စးထီၣ်အသးအခါ; ဒီး
3. တၢ်အပူၤ တဟံၣ်ဃုာ်လၢတၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီ အကတၢၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

D. DD တၢ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ် အသး ဖဲ [DD ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဝဲး\(ဘၢ\)လံာ်ကဘျံးပၤ\(webpage\)](#)အပူၤန့ၣ်လီၤ.

1. အပူၤတဘျီအဂီၢ်န့ၣ် ကြးမၤန့ၣ် အဘူးအလဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ထဲတခါ န့ၣ်လီၤ.
2. စးထီၣ်မုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီန့ၣ် မ့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢရဲၣ်ကျဲၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ; အဘူးအလဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ မ့ၢ်တအိၣ်လၢၣ် ဘၣ်န့ၣ် ကဖဲန့ၣ် မုၢ်န့ၣ်အကတၢၢ် အသီ တဘျီဃီ န့ၣ်လီၤ.